

Research Paper

A Comparison of Cognitive Emotion Regulation Strategies, Anxiety Sensitivity and Parenting Style among Mothers Whose Adolescents Show or Do not Show Anxiety Symptoms

Sara Amanalah Khani Ghashgahee¹, Hojatalah Javidi², Hossein Baghouli², Majid Barzegar²

1- Ph.D. Student in General Psychology, Islamic Azad University, Marvdasht Branch, Marvdasht, Iran.

2- Faculty Member, Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran, Corresponded Author.

Received: 2020/06/13

Revised: 2020/10/16

Accepted: 2020/10/27

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/JPMM.2024.25155.3100

Keywords:

anxiety Symptoms, cognitive emotional regulation, anxiety sensitivity and parenting styles.

Abstract

Background and purpose: This study intended to compare the cognitive emotional regulation strategies, anxiety sensitivity and parenting style in mothers of adolescences with anxiety symptoms and those with normal adolescences.

Methods: The research sample was selected in two stages. In the first stage, the sample was selected in the form of cluster sampling and included 363 of students in seven, eight and nine grade. They were studying in 4 districts of shiraz high schools in the years of 1397-1398. These students completed the Beck Anxiety Inventory and the Depression, Anxiety and Stress Scales (DASS). Due to the cutting point of these questionnaires 100 students were selected and divided into the group (50 mothers of adolescents with anxiety symptoms and 50 mothers with normal adolescents). They were asked to fill the Garnefski and Kraaij Cognitive Emotion Regulating Questionnaire and also the Taylor and Cox Anxiety Sensitivity Index (ASI) and the Baumrind Parenting Styles Questionnaire. In order to analyze the data, one way analysis of variance and Tukey's test were used.

Findings: The results showed that there are significant differences between the avrage of two groups in terms of cognitive emotion regulation. The difference was in adapted strategies and non-adapted strategies and the average of adaptive strategies was higher in normal mother and the average of nonadaptive strategies was higher in mother of anxiety group. In anxiety sensitivity, there are significant differences in all of subscales in both group of mothers and the average of anxiety group in all subscales were higher than normal group. In parenting style, the significant differences are in authoritarian style and easy parenting style. This way, the anxiety group in both scales has higher average than normal group.

Conclusion: The result showed that parenting styles, cognitive emotion regulation strategies and their reaction to anxiety symptom is an effective factor in the health of adolescents.

Citation: Amanalah KHani Ghashgahee S, Javidi H, Baghouli H, Barzegar M. A Comparison of Cognitive Emotion Regulation Strategies, Anxiety Sensitivity and Parenting Style in Mothers of Adolescences with Anxiety Symptoms and with Normal Adolescences: Journal of Psychological Methods and Models 2024; 14 (54): 1-14.

*Corresponding Author: Hojatalah Javidi

Address: Faculty Member, Department of Psychology, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran, Corresponded Author.

Tell: 09171130190

Email: javid952@hotmail.com

Extended Abstract

Introduction

Although most young people pass the transition from adolescence successfully and without facing significant problems, there can be problems and obstacles in this period that prevent the use of all the abilities and potential of the individual. Many psychological problems such as: anxiety, depression, neuro-developmental disorders, obsession, psychotic disorders and eating disorders are observed in adolescence (12). One of the common mental disorders in this period is anxiety disorders. From the point of view of DSM-5, anxiety disorders include disorders that share the characteristics of excessive fear and anxiety and related behavioral disorders.

Parenting is a very important component that has an effect on a person's growth during childhood and adolescence, which is a period of regulation and adaptation in terms of biology, cognition, emotion and society (21). In a research, it was shown that the parents of children with behavioral disorders are often harsh, inconsistent and weak in disciplinary encounters, and have few emotional skills.

Some studies have emphasized the role of parents' cognitions, emotions and beliefs in the formation and continuation of child anxiety (16).

There is a belief that parents' weakness in regulating their emotional strategies is one of the risk factors in children's anxiety (13). The results of numerous studies show that self-harming behaviors in teenagers can be explained based on emotion regulation patterns (20). Based on emotion regulation models, every person tends to use certain strategies to regulate their emotions when facing stressful life events. Thus, emotion regulation includes compromised or compromised strategies (6).

Anxiety sensitivity as a cognitive variable indicates individual differences characterized by fear of anxious feelings (fear of fear) and indicates a tendency to catastrophize in relation to the consequences of such feelings (24).

Parents' anxiety sensitivity leads to biases in retrieving and processing information related to anxiety-inducing stimuli, which provides the background for adolescents to

suffer from mental disorders, including anxiety. The findings of (22) that examined the role of emotional safety in the relationship between family functioning and child behavioral problems showed that two dimensions of family functioning, namely, cohesion and adaptability, are related to all components of emotional safety.

Research Method

This research is of applied type and in terms of data collection, this design is of comparative causal type. The statistical population included male students of the first secondary school in Shiraz and their mothers in the academic year of 1997-1998. The sample of this research was selected in two stages, which included screening and the selection stage of the main research sample. At first, 4 schools were randomly selected from the schools of the four districts of Shiraz city by multi-stage cluster sampling method. Then, the Beck Anxiety Inventory and the and 21-question Depression, Anxiety and Stress Scales (DASS) were administered among 400 students. The number of questionnaires returned by the students was 363, and statistical analysis was done on the data of these questionnaires. Eligible students were selected for the anxiety group based on the cut-off point of both questionnaires, and the same number of male students were selected for the normal group.

The mothers of the two groups were invited to attend the school to explain the purpose of the research and obtain cooperation and fill in the questionnaires. 100 mothers were selected to participate in the research, 50 of them were mothers of teenagers with high anxiety scores and 50 were mothers of students with low anxiety scores, literacy and age, parents of both groups should be similar.

Data collection tools

Cognitive Emotion Regulating Questionnaire was prepared by Garnefski and Kraaij (5) to measure emotional regulation strategies. The questionnaire is divided into two general categories: adaptive strategies (compromised) and non-adaptive strategies (non-compromised).

Anxiety Sensitivity Index (ASI) is a self-report instrument and a 36-item instrument developed by Taylor and Cox (27) that measures fear of anxiety-related symptoms. This tool is especially designed to evaluate and measure the low-order factors of the anxiety sensitivity structure as specified by Reiss (27). Based on a factor analysis study on 155 outpatients with various psychiatric diagnoses, Taylor and Cox concluded that the ASI-R has a four-factor hierarchical structure. These factors are: 1- Fear of respiratory symptoms, 2- Fear of visible anxiety reactions in public, 3- Fear of cardiovascular symptoms, 4- Fear of lack of cognitive control.

Parenting Styles Questionnaire is an adaptation of the parents' theory, which is based on Baumrind's theory.

Based on the results, the assumption of homogeneity of variances in the variables of two groups was confirmed. This test was not significant for any of the variables, as a result, the use of parametric tests was found to be unimpeded.

The first research hypothesis was that there is a difference between the parenting style of mothers of teenagers with anxiety symptoms and normal teenagers.

There is a significant difference between the permissive and autocratic parenting styles between the two groups, in such a way that the mean of the permissive and authoritarian parenting styles is higher in mothers with anxious students compared to normal mothers.

Regarding the second hypothesis, which stated that there is a difference between the cognitive emotion regulation strategies of mothers of adolescents with anxiety symptoms and normal adolescents. The results of the research (Table 4) showed that there is a significant difference between the two normal and anxious groups in the variables of compromised strategies and compromised strategies, in other words, the average scores of compromised strategies in mothers with normal students compared to mothers with more anxious students is.

Regarding the third hypothesis, which stated that there is a difference between anxiety sensitivity of mothers of teenagers with anxiety symptoms and normal teenagers.

The results listed in Table 4 showed that between the two normal and anxious groups in sensitivity to anxiety factors (fear of respiratory symptoms, fear of anxiety reactions visible in public, fear of cardiovascular symptoms and fear of lack of control) cognitive) there is a significant difference. In this way, the mean of all dimensions of sensitivity to anxiety is higher in mothers with anxious students compared to normal mothers.

Discussion and conclusion

The results showed that among the parenting styles, there was a significant difference between authoritarian and permissive styles in the two groups.

In explaining the findings, it should be said that the type of parenting methods of parents brings a variety of positive and negative consequences for teenagers, which is effective in the mental health of teenagers. Among the negative consequences of parents' inefficient parenting methods, the incidence of anxiety thoughts is higher and the level of symptoms of intellectual and practical obsession is high. This research shows that among the three types of parental parenting styles, parents who have permissive and authoritarian parenting styles have the highest amount of anxious thoughts in their teenagers.

Children with anxiety disorders have mothers who are reluctant and controlling towards their children's independence and autonomy (Sikeland, Steinberg, & Kendall, 2015). In fact, in anxiety disorders, mother-child interactions and parenting styles are emphasized. It seems that parents who spend more time caring for and raising their children have children who are less inclined towards risky and inappropriate behaviors, and considering that permissive parents pay less attention to their children, they expect little from them. And they often give a lot of independence and freedom to their children, but they usually do not draw clear goals and expectations for their children, and on the other hand, due to the low control and supervision they have over their children's behaviors and actions, they unintentionally provide the conditions for increasing their children's mental problems. do (Anten & Golan, 2009). Accordingly, if parents are

domineering, children tend to be moody and their behavior is often aimless and they experience more anxiety.

Mirsadeghi et al. (17) believe that the mother's failure to create a warm, sensitive and responsive relationship, and at the same time authoritative, can create lasting problems in the child.

Anxious people are more prone to negative cognitive reactions, and anxiety states often lead to negative cognitive evaluation and unfavorable physiological reactions (2). Also, people with high anxiety sensitivity interpret feelings such as rapid heartbeat, sweating and dizziness as a sign of heart attack, social embarrassment and mental instability. Therefore, it should be noted that the background feelings of anxiety are also observed in teenagers of such parents.

In fact, parents with high anxiety sensitivity consider not only stressful events but also relatively normal events as catastrophic. While parents with low anxiety sensitivity consider these events as undesirable, they do not catastrophize about them. Parents with high anxiety sensitivity react to environmental stimuli (internal and external environment) with ringing ears and high attention. Cognitive theorists believe that having a low threshold for fear reaction in people with high anxiety sensitivity is incompatible because it will lead to the continuation of a high level of physiological arousal and ultimately excessive avoidance of external stimuli and situations.

مقاله پژوهشی

مقایسه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، حساسیت اضطرابی و شیوه والدگری در مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و مادران نوجوانان عادی

سارا امان اله خانی قشقایی^۱، حجت اله جاوید^{۲*}، حسین بقولی^۲، مجید برزگر^۲

۱- دکتری روان‌شناسی عمومی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

۲- استادیار گروه روان‌شناسی واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: این پژوهش با هدف بررسی و مقایسه تنظیم شناختی هیجان، حساسیت اضطرابی و شیوه والدگری در دو گروه مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و عادی صورت گرفت.

روش: نمونه‌گیری در دو مرحله انجام شد. در مرحله نخست، نمونه که به صورت نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند شامل ۳۶۳ نفر از دانش‌آموزان بود که در مقطع هفتم، هشتم و نهم مدارس ۴ ناحیه شیراز در سال ۹۷-۹۸ مشغول به تحصیل بودند. برای این منظور مقیاس نشانگان اضطراب، پرسش‌نامه اضطراب بک و پرسش‌نامه داس ۲۱ سؤالی مورد استفاده قرار گرفت. با توجه به نمرات به دست آمده ۱۰۰ نفر از نمونه انتخاب و به دو گروه تقسیم شدند (۵۰ نفر مادران نوجوانان با نشانگان اضطرابی و ۵۰ نفر مادران عادی). مادران پرسش‌نامه تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی و کرایچ (۲۰۰۶)، پرسش‌نامه حساسیت اضطرابی (۱۹۹۸) و پرسش‌نامه سبک‌های فرزندپروری دیانا بامریند (۱۹۷۳) را تکمیل کردند. به منظور تجزیه تحلیل داده‌ها، از آزمون تحلیل واریانس چند متغیره و آزمون تعقیبی توکی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان دادند که به طور کلی بین میانگین مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و میانگین مادران نوجوانان عادی تفاوت معناداری وجود دارد؛ به این صورت که از نظر تنظیم شناختی هیجان، تفاوت معناداری در راهبردهای سازش یافته و راهبردهای غیرسازش یافته در دو گروه وجود دارد. به این صورت که میانگین راهبردهای سازش یافته در مادران عادی بالاتر از اضطرابی بود و میانگین راهبردهای سازش نیافته در مادران گروه اضطرابی بالاتر بود. در متغیر حساسیت اضطرابی در کلیه زیر مقیاس‌ها بین دو گروه تفاوت معنادار بود، به این صورت که میانگین تمام زیرمقیاس‌های حساسیت اضطرابی در گروه اضطرابی بالاتر از گروه عادی بود. همچنین، در سبک‌های والدگری تفاوت معنادار دو گروه در شیوه والدگری سهل‌گیر و مستبد بدست آمد. به این صورت که گروه اضطرابی در هر دو زیرمقیاس میانگین بالاتری از گروه عادی داشت.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد که شیوه‌های فرزند پروری والدین، راهبردهای شناختی که برای تنظیم هیجان‌شان به کار می‌برند و همچنین، نوع واکنش‌شان به حساسیت نسبت به اضطراب از عوامل تاثیرگذار بر سلامت نوجوانان است.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۲۴

تاریخ داوری: ۱۳۹۹/۰۷/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۰۶

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI: 10.30495/JPMM.2024.25155.3100

واژه‌های کلیدی:

نشانگان اضطرابی، تنظیم شناختی هیجان، حساسیت اضطرابی، شیوه‌های والدگری.

* نویسنده مسئول: حجت اله جاوید

نشانی: استادیار گروه روان‌شناسی واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

تلفن: ۰۹۱۷۱۱۳۰۱۹۰

پست الکترونیکی: javid952@hotmail.com

مقدمه

حوزه را سبک فرزندپروری نامید. در واقع، سبک‌های فرزندپروری روش رجحان‌یافته یا غالب والدین در بکارگیری توانایی‌های شان در تربیت فرزند هستند. والدین در چارچوب یک سبک محسوس و گرفتار نیستند بلکه قادرند سبک‌های فرزندپروری خود را با موقعیت‌ها و تکالیف گوناگون تغییر دهند.

از دیگر سوی، برخی مطالعات بر نقش شناخت‌ها و هیجان‌ها و باورهای والدین در شکل‌گیری و تداوم اضطراب کودک تأکید کرده‌اند (۱۶). پژوهشگرانی که در حیطه مدل‌های پردازش اطلاعات فعالیت می‌کنند بیان می‌دارند که باورها و شناخت‌های والدین کودک مضطرب حاوی این است که کودکان‌شان راهبردهای مقابله‌ای مناسب و کافی برای مواجهه با اضطراب را ندارند. در تأیید این موضوع بالبی (۱۶) بر این باور است انتقال بین نسلی دلبستگی، الگوهایی از همسویی والدینی، تنظیمات هیجانی مؤثر، طرد و تحول روان‌شناختی را استمرار می‌بخشد. این باور وجود دارد که ضعف والدین در تنظیم راهبردهای هیجانی‌شان از جمله عوامل خطر در اضطراب کودکان است (۱۳). نتایج حاصل از پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهد، رفتارهای خود آسیب‌رسان در نوجوانان براساس الگوهای تنظیم هیجان قابل‌تیین است (۲۰). براساس مدل‌های تنظیم هیجان، هر فرد به هنگام رویارویی با رویدادهای استرس‌زای زندگی، به استفاده از برخی راهبردهای مشخص برای تنظیم هیجان خود تمایل دارد. بدین ترتیب، تنظیم هیجان شامل راهبردهای سازش‌یافته یا سازش‌نیافته است (۶). برای مثال، ممکن است، خود یا دیگران را مقصر بداند، اوضاع را فاجعه‌بار تلقی کند، منفعلانه مشکل را بپذیرد، غرق در افکار بشود، ذهن را بر سایر اهداف متمرکز کند، به افکار خوشایند بپردازد، مضامین مثبتی برای آن مشکل بیابد یا درصد طرح‌ریزی برای رفع مشکل برآید (۱۵). دشواری والدین در تنظیم هیجانات‌شان سبب به کارگیری راهبردهای سازش‌نیافته برای پاسخ‌دهی به هیجان‌ها می‌شود. پژوهش‌های نوک و پرین استین (۱۸) نشان می‌دهد، استفاده از راهبردهای ناسازگار خاص تنظیم هیجانی نقشی بسیار مهم در گرایش نوجوانان به سمت خودکشی و یا رفتارهای خودآسیب‌رسان دارد. یکی دیگر از مؤلفه‌های روان‌شناختی دخیل در ایجاد اضطراب، حساسیت اضطرابی است. حساسیت اضطرابی به عنوان یک متغیر شناختی، نشان دهنده تفاوت‌های فردی است که به وسیله ترس از احساسات اضطرابی (ترس از ترس) مشخص می‌شود و نشان دهنده گرایش به فاجعه‌نمایی در رابطه با پیامدهای چنین احساس‌هایی است (۲۴). حساسیت اضطرابی یک سازه تفاوت‌های فردی است که در آن فرد از نشانه‌های بدنی که با انگیزش اضطرابی (افزایش ضربان قلب، تنگی نفس، سرگیجه) مرتبط است، می‌ترسد و اصولاً از این عقیده ناشی

پیرو فراخوان برای ارتقای بهزیستی روانی و هیجانی در میان کودکان و نوجوانان به دلیل شمار فزاینده مشکلات روان‌شناختی این قشر و هم‌زمان با پیشرفت در اقتصاد و تندرستی فیزیکی در جوامع، موشکافی در عواملی که بر اضطراب کودکان و نوجوانان و نیز بر فرایند آن اثر می‌گذارد، می‌تواند دارای اهمیت فراوان باشد. تغییراتی ناگهانی و گسترده که در تمامی جنبه‌های زندگی نوجوان ایجاد می‌شود، مرحله‌ای بحرانی را ایجاد می‌کند که طبعاً مشکلات و ناسازگاری‌هایی را به همراه دارد. بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵، ۱۷/۳۳ درصد از جمعیت کشور که تقریباً برابر با ۱۳ میلیون نفر می‌باشد را نوجوانان تشکیل می‌دهند. اگر چه بیش‌تر جوانان حرکت از مرحله نوجوانی را با موفقیت و بدون مواجهه با مشکلات قابل توجهی می‌گذرانند، مشکلات و موانعی در این دوره می‌تواند وجود داشته باشد که مانع استفاده از تمام توانایی‌ها و پتانسیل فرد می‌شود. بسیاری از مشکلات روان‌شناختی مانند: اضطراب، افسردگی، اختلالات عصبی-رشدی، وسواسی، اختلالات سایکوتیک و اختلال خورد و خوراک در دوره نوجوانی مشاهده می‌شود (۱۲). یکی از اختلالات روانی شایع در این دوره اختلالات اضطرابی است. از دیدگاه DSM-5 اختلالات اضطرابی، اختلالاتی را شامل می‌شوند که در ویژگی‌های ترس و اضطراب بیش از حد و اختلالات رفتاری مربوط، سهیم هستند.

در باب علت‌شناسی این مشکلات، عوامل زیادی مطرح شده که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به ناتوانی والدین در مدیریت کودک و تعامل منفی والد-کودک اشاره کرد (۴، ۲۵). چنانکه مشخص شده است، فرزندپروری مؤلفه‌ای بسیار مهم است که بر رشد فرد در دوران کودکی و نوجوانی که دوران تنظیم و انطباق از لحاظ زیستی، شناختی، هیجانی و اجتماعی است، مؤثر است (۲۱). در پژوهشی نشان داده شد که والدین کودکان مبتلا به اختلال‌های رفتاری غالباً در برخوردهای انضباطی، خشن، ناهماهنگ و ناتوان هستند، مهارت‌های هیجانی اندکی دارند. گانتی و همکاران (۱۱) عنوان می‌کنند وضعیت روان‌شناختی مادر در خانواده یکی از متغیرهای پیش بین مؤثر در وضعیت روان‌شناختی فرزندان است. استرنبرگ (۲۶) سبک فرزندپروری را چگونگی ترجیحات یک فرد برای توصیف پرورش فرزند معرفی کرده است. وی بر این باور است که سبک فرزندپروری مترادف با توانایی نیست بلکه روش‌های به کارگیری توانایی‌ها در این حوزه بشمار می‌روند. زانگ (۲۸) بر این باور است همان‌گونه که برای اداره جامعه راه‌های زیادی وجود دارد، برای اداره یا مدیریت فعالیت‌های روزانه فرزندان ما نیز راه‌های زیادی وجود دارد و این راه‌های متفاوت اداره کردن فعالیت‌ها یا به کارگیری توانایی‌ها در این

تصادفی انتخاب شدند. سپس پرسش‌نامه‌های اضطراب بک و پرسش‌نامه داس ۲۱ سؤالی بین ۴۰۰ دانش‌آموز اجرا شد. تعداد پرسش‌نامه‌های برگردانده شده از سمت دانش‌آموزان ۳۶۳ پرسش‌نامه بود که تجزیه و تحلیل آماری بر روی داده‌های این پرسش‌نامه‌ها انجام گرفت. دانش‌آموزان واجد شرایط پژوهش براساس نقطه برش هر دو پرسش‌نامه برای گروه اضطرابی انتخاب شدند و به همین تعداد هم دانش‌آموز پسر در گروه عادی انتخاب شدند. قابل ذکر است ملاک افراد اضطرابی بر اساس دو پرسش‌نامه اضطرابی قرار گرفتن در دامنه شدید (کسب نمره ۲۶-۶۳) و ملاک افراد فاقد اضطراب داشتن نمره هیچ یا کم‌ترین حد (۰-۷) بود. از مادران دو گروه جهت توضیح هدف پژوهش و جلب همکاری و تکمیل پرسش‌نامه‌ها دعوت به عمل آمد تا در مدرسه حضور یابند. تعداد گروه مادران جهت همکاری پژوهش ۱۰۰ نفر انتخاب شدند که ۵۰ نفر آنها مادران نوجوانان با نمره نشانه‌های اضطرابی بالا و ۵۰ نفر از مادران از گروه دانش‌آموزان با نمرات اضطراب پایین بودند، و سعی بر این شد که از نظر ویژگی‌های سطح اقتصادی و اجتماعی، سواد و سن، والدین هر دو گروه مشابه باشند. اطلاعات در زیر گزارش شده است.

ابزارهای گردآوری داده‌ها

پرسش‌نامه تنظیم شناختی هیجان (ERQ) این پرسش‌نامه توسط گارنفسکی و کرایچ (۵) برای سنجش راهبردهای تنظیم شناختی هیجان تهیه شده است. نمره گذاری بر اساس مقیاس لیکرت پنج درجه ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) می‌باشد. راهبرد شناختی تنظیم هیجان در پرسش‌نامه تنظیم شناختی به دو دسته کلی راهبردهای انطباقی (سازش‌یافته) و راهبردهای غیرانطباقی (سازش نایافته) تقسیم می‌شوند. زیرمقیاس‌های کم اهمیت شماری، تمرکز مجدد مثبت، ارزیابی مجدد مثبت، پذیرش و تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، راهبردهای سازش یافته و زیرمقیاس‌های خود سرزنشگری، دیگر سرزنشگری، تمرکز بر فکر/نشخوارگری و فاجعه نمایی؛ راهبردهای سازش یافته را تشکیل می‌دهد. ضریب آلفا خرده مقیاس‌های این پرسش‌نامه به وسیله (۴) در دامنه ۰/۷۱ تا ۰/۸۱ گزارش شده است. همچنین، (۳) پایایی این مقیاس را برای کل مقیاس ۰/۹۳ گزارش داد. در این مطالعه برای تعیین پایایی پرسش‌نامه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل مقیاس ضریب آلفای ۰/۷۲ به دست آمد.

پرسش‌نامه حساسیت به اضطراب: یک ابزار خودگزارش، ۳۶ گویه‌ای است که توسط تیلور و کوکس (۲۷) ساخته شده و

می‌شود که این نشانه‌ها به پیامدهای بالقوه آسیب‌زای اجتماعی، شناختی و بدنی منجر می‌شود (۱۹). به بیان دیگر، گرایش به ترس، تفسیر فاجعه آمیز نشانه‌های اضطراب است و از عوامل سبب شناختی نگهدارنده و تداوم بخش بیشتر اختلالات روانی به ویژه طبقه اختلالات اضطرابی است و در راستای افزایش پاسخ‌های اضطرابی و ایجاد ترس از محرک‌های برانگیزاننده عمل می‌کند. حساسیت اضطرابی والدین به سوگیری‌هایی در بازیابی و پردازش اطلاعات مربوط به محرک‌های فراخوان اضطراب منجر می‌شود که این خود زمینه را برای ابتلای نوجوانان به اختلالات روانی از جمله اضطراب فراهم می‌سازد. یافته‌های (۲۲) که به بررسی نقش رابطه ایمنی هیجانی در رابطه بین کارکرد خانواده و مشکلات رفتاری کودک پرداخته بودند نشان داد که دو بُعد کارکرد خانواده، یعنی پیوستگی و سازش‌پذیری با تمامی مؤلفه ایمنی هیجانی مرتبط است. همچنین، زینالی ارائه یک مدل آسیب‌پذیری بر اساس روابط ساختاری رابطه مادر - کودک، شخصیت کودک، باورهای اضطرابی والدین با واسطه‌گری حساسیت اضطرابی، سوگیری شناختی و رفتارهای مقابله‌ای با اضطراب را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد اضطراب کودکان با متغیرهای والد - کودک ارتباط معنادار دارد. با توجه به موارد ذکر شده و از آنجایی که در مورد مقایسه متغیرهای مورد مطالعه بر روی مادران اضطرابی و عادی پژوهش‌های محدودی انجام شده است در این پژوهش به مقایسه نقش شیوه والدگری، نوع راهبردهای شناختی تنظیم هیجان و حساسیت اضطرابی مادران با نوجوانان دارای نشانه‌های اضطرابی و بدون نشانه‌های اضطرابی پرداخته می‌شود. برای این منظور فرضیه‌های زیر مطرح شد.

- ۱- بین سبک والدگری مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد.
- ۲- بین راهبردهای تنظیم شناختی هیجان مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد.
- ۳- بین حساسیت اضطرابی مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد.

روش پژوهش

این پژوهش، از نوع کاربردی است و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، این طرح از نوع علی مقایسه‌ای است. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پسر متوسطه اول شهر شیراز و مادران دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ بودند. نمونه این پژوهش در دو مرحله انتخاب شد که شامل غربالگری و مرحله انتخاب نمونه اصلی پژوهش بود. در ابتدا به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین مدارس نواحی چهار ناحیه شهر شیراز ۴ مدرسه به طور

شیوه سهل‌گیر، ۱۰ سؤال به شیوه مستبد، ۱۰ سؤال دیگر به قاطع به امر پرورش فرزند مربوط می‌شود. روایی و پایایی این پرسش‌نامه توسط اسفندیاری مورد استفاده قرار گرفته است. اعتبار بازآزمایی این پرسش‌نامه برای سهل‌گیرانه: ۰/۶۹، آمرانه: ۰/۷۷ و اقتدار منطقی ۰/۷۳ گزارش شده است. در این مطالعه برای تعیین پایایی پرسش‌نامه سبک‌های والدگری از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل مقیاس ضریب آلفای ۰/۹۳ به دست آمد

یافته‌ها

در این پژوهش، متناسب با متغیرهای مورد مطالعه و نوع داده‌های جمع‌آوری شده، در مرحله آمار توصیفی، به منظور توصیف آنان شاخص‌های مناسب نظیر شاخص‌های گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمره‌ها به تفکیک گروه‌ها، محاسبه و تنظیم شد. در مرحله آمار استنباطی، با توجه به ماهیت مقیاس اندازه‌گیری که از نوع فاصله‌ای است و نوع روش جمع‌آوری اطلاعات از روش تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. جدول ۱ میانگین و انحراف معیار راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، حساسیت نسبت به اضطراب و سبک‌های والدگری را نشان می‌دهد.

ترس از نشانه‌های مربوط به اضطراب را مورد سنجش قرار می‌دهد. این ابزار به ویژه برای ارزیابی و سنجش عوامل مرتبه پایین سازه حساسیت اضطرابی همچنان که توسط ریس مشخص شده-اند، ساخته شده است (۲۷). تیلور و کوکس بر اساس یک پژوهش تحلیل عاملی بر روی ۱۵۵ بیمار سرپایی دارای تشخیص‌های گوناگون روانپزشکی به این نتیجه رسیدند که ASI-R دارای یک ساختار مرتبه‌ای چهار عاملی است. این عوامل عبارتند از: ۱- ترس از نشانه‌های تنفسی، ۲- ترس از واکنش‌های اضطرابی قابل مشاهده در جمع، ۳- ترس از نشانه‌های قلبی عروقی، ۴- ترس از عدم کنترل شناختی. پاسخ دهندگان میزان توافق‌شان را با هر کدام از ماده در یک مقیاس لیکرت از دامنه خیلی کم (نمره ۰) تا خیلی زیاد (نمره ۴) گسترده است، نشان می‌دهند. (۲۵) ضریب همسانی درونی خرده مقیاس‌های این پرسش‌نامه را بر اساس فرمول آلفای کرونباخ برای عامل ۱ تا ۴ به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۶، ۰/۸۸، ۰/۸۹ گزارش کرده‌اند. در این مطالعه برای تعیین پایایی پرسش‌نامه حساسیت اضطرابی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل مقیاس ضریب آلفای ۰/۹۰ به دست آمد.

پرسش‌نامه سبک‌های فرزندپروری: این پرسش‌نامه اقتباسی است از نظریه والدین که بر اساس نظریه بامریند ساخته شده است. این پرسش‌نامه دارای ۳۰ سؤال است که ۱۰ سؤال به

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، حساسیت نسبت به اضطراب و سبک‌های والدگری

متغیر	مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی M/SD	مادران بهنجار M/SD
راهبردهای سازش یافته	۴/۰۴ و ۱۵/۹۰	۴/۷۳ و ۲۱/۷۰
راهبردهای سازش نیافته	۴/۹۸ و ۳۲/۶۲	۷/۴۴ و ۲۶/۰۲
ترس از نشانه‌های تنفسی	۲۷/۱۹ و ۱۳/۲۰	۳/۷۲ و ۴/۴۰
ترس از واکنش‌های اضطرابی قابل مشاهده در جمع	۵/۷۵ و ۶۸	۲/۹۰ و ۶/۰۶
ترس از نشانه‌های قلبی عروقی	۶/۵۵ و ۱۲/۸۲	۲/۵۷ و ۲/۶۶
ترس از عدم کنترل شناختی	۹/۶۶ و ۱۶/۵۲	۱۶/۳ و ۲/۸۰
سهل‌گیر	۴/۷۰ و ۷/۸	۳/۸۹ و ۱۳/۵۶
مستبد	۱۴/۶۲ و ۱۸/۵۲	۳/۶۵ و ۱۰/۷۲
قاطع	۶/۲۹ و ۳۲/۵۲	۶/۸۵ و ۳۴/۴۰

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین (و انحراف معیار) راهبردهای سازش یافته در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی و بهنجار به ترتیب ۱۵/۹۰ (و ۴/۰۴) و ۲۱/۷۰ (و ۴/۷۳) است. راهبردهای سازش نیافته ۳۲/۶۲ (و ۴/۹۸) و ۲۶/۰۲ (و ۷/۴۴) است. در مورد عوامل حساسیت نسبت به اضطراب در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی و بهنجار به ترتیب برای سبک سهل‌گیر ۱۸/۷۸ (و ۴/۷۰) و ۱۳/۵۶ (و ۳/۸۹) است، سبک مستبد ۱۸/۵۲ (و ۱۴/۶۲) و ۱۰/۷۲ (و ۳/۶۵) و

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین (و انحراف معیار) راهبردهای سازش یافته در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی و بهنجار به ترتیب ۱۵/۹۰ (و ۴/۰۴) و ۲۱/۷۰ (و ۴/۷۳) است. راهبردهای سازش نیافته ۳۲/۶۲ (و ۴/۹۸) و ۲۶/۰۲ (و ۷/۴۴) است. در مورد عوامل حساسیت نسبت به اضطراب در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی و بهنجار به ترتیب برای ترس از نشانه‌های تنفسی ۲۷/۱۹ (و ۳/۷۲) و ۱۳/۲۰ (و ۴/۴۰) است.

سبک قاطع ۳۲/۵۲ (و ۶/۲۹) و ۳۴/۴۰ (و ۶/۸۵) است. قبل از استفاده از آزمون پارامتریک تحلیل واریانس چند متغیری، پیش فرض همگنی واریانس با آزمون لوین (جدول ۲) مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۲- نتایج آزمون لوین برای سنجش پیش فرض همگنی واریانس

متغیر	F	DF1	DF2	سطح معنی داری
راهبردهای سازش یافته	۰/۲۰۹	۱	۹۸	۰/۶۴۸
راهبردهای سازش نیافته	۴/۳۵۲	۱	۹۸	۰/۴۰
ترس از نشانه های تنفسی	۰/۰۴۵	۱	۹۸	۰/۸۳۲
ترس از واکنش های اضطرابی قابل مشاهده در جمع	۰/۰۵۲	۱	۹۸	۰/۸۲۰
ترس از نشانه های قلبی عروقی	۰/۰۰۵	۱	۹۸	۰/۹۴۲
ترس از عدم کنترل شناختی	۲/۱۴	۱	۹۸	۰/۱۸۹
سهل گیر	۲/۱۱۲	۱	۹۸	۰/۱۴۹
مستبد	۳/۴۲۶	۱	۹۸	۰/۰۶۷
قاطع	۰/۰۰۶	۱	۹۸	۰/۹۳۷

بر اساس نتایج، پیش فرض همگنی واریانس ها در متغیرهای دو گروه تأیید شد. این آزمون برای هیچ کدام از متغیرها معنی دار نبود، در نتیجه استفاده از آزمون های پارامتریک بلامانع شناخته شد.

جدول ۳- نتایج آزمون های معناداری تحلیل واریانس چند متغیری روی میانگین نمرات راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، حساسیت نسبت به اضطراب و سبک های والدگری

نام آزمون	مقدار	F	Df	df	P	ضریب
اثر پیلائی	۰/۸۴۴	۵۳/۳۹	۹	۸۹	۰/۰۰۱	۰/۸۴۴
لامبدا	۰/۱۵۶	۵۳/۳۹	۹	۸۹	۰/۰۰۱	۰/۸۴۴

نوجوانان با نشانه های اضطرابی تفاوت معنی دار با گروه مادران نوجوانان عادی دارد از تحلیل واریانس چند متغیره در متن مانوا استفاده شد که به بررسی فرضیات مطرح شده پرداخته می شود. نخستین فرضیه پژوهش عبارت از این بود که بین سبک والدگری مادران نوجوانان با نشانه های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد.

جدول ۳ نتایج آزمون معناداری تحلیل واریانس چندمتغیری را روی نمرات راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، حساسیت نسبت به اضطراب و سبک های والدگری نشان می دهد. بر اساس نتایج تحلیل واریانس چندمتغیره (لامبدا ویلکز = ۰/۱۵۶ و $F = ۵۳/۳۹$ در سطح معنی داری $P = ۰/۰۰۱$) می توان بیان کرد که این بررسی از لحاظ آماری در سطح ۰/۵ معنی دار است. جهت پی بردن به اینکه کدام یک از متغیرهای پژوهش در گروه مادران

جدول ۴- نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری روی میانگین ابعاد راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، حساسیت نسبت به اضطراب و سبک های والدگری در مادران دارای دانش آموزان اضطرابی و بهنجار

متغیر وابسته	SS	DF	MS	F	P
راهبردهای سازش یافته	۸۴۱/۰۰۰	۱	۸۴۱/۰۰۰	۴۳/۴۹	۰/۰۰۱
راهبردهای سازش نیافته	۱۰۸۹/۰۰۰	۱	۱۰۸۹/۰۰۰	۲۷/۱۶	۰/۰۰۱
ترس از نشانه های تنفسی	۱۹۱۸/۴۴۰	۱	۱۹۱۸/۴۴۰	۵/۱۱	۰/۰۲۶
ترس از واکنش های اضطرابی قابل مشاهده در جمع	۵۳۳/۶۱۰	۱	۵۳۳/۶۱۰	۲۵/۶۳	۰/۰۰۱
ترس از نشانه های قلبی عروقی	۲۵۸۰/۶۴۰	۱	۲۵۸۰/۶۴۰	۱۰۴/۱۳	۰/۰۰۱
ترس از عدم کنترل شناختی	۴۷۰۵/۹۶۰	۱	۴۷۰۵/۹۶۰	۲۵۷/۷۴	۰/۰۰۱
سهل گیر	۶۸۱/۲۱۰	۱	۶۸۱/۲۱۰	۳۶/۵۸	۰/۰۰۱
مستبد	۱۵۲۱/۰۰۰	۱	۱۵۲۱/۰۰۰	۸۳/۹۰	۰/۰۰۱
قاطع	۸۸/۳۶	۱	۸۸/۳۶	۲/۰۳	N.S

نتایج جدول ۴ نشان داد که بین سبک فرزند پروری سهل‌گیر و مستبد بین دو گروه تفاوت معنی‌داری وجود دارد به این صورت که میانگین سبک‌های سهل‌گیر و مستبد در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی در مقایسه با مادران بهنجار بیش‌تر است. در مورد فرضیه دوم که عنوان می‌کرد بین راهبردهای تنظیم شناختی هیجان مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد. نتایج پژوهش (جدول ۴) نشان داد که بین دو گروه عادی و اضطرابی در متغیرهای راهبردهای سازش‌یافته و راهبردهای سازش نیافته تفاوتی معنی‌دار وجود دارد به عبارت دیگر میانگین نمرات راهبردهای سازش‌یافته در مادران دارای دانش‌آموزان بهنجار در مقایسه با مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی بیش‌تر است. در صورتی که میانگین راهبردهای سازش نیافته در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی در مقایسه با مادران بهنجار بیش‌تر است. در خصوص فرضیه سوم که عنوان می‌کرد بین حساسیت اضطرابی مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد. نتایج مندرج در جدول ۴ نشان داد که بین دو گروه عادی و اضطرابی در عوامل حساسیت نسبت به اضطرابی (ترس از نشانه‌های تنفسی، ترس از واکنش‌های اضطرابی قابل مشاهده در جمع، ترس از نشانه‌های قلبی عروقی و ترس از عدم کنترل شناختی) تفاوتی معنی‌دار وجود دارد. به این صورت که میانگین تمام ابعاد حساسیت نسبت به اضطراب در مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی در مقایسه با مادران بهنجار بیش‌تر است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش مقایسه راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، حساسیت اضطرابی و سبک‌های والدگری در مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و مادران نوجوانان عادی می‌باشد. در خصوص فرضیه اول در مورد تفاوت دو گروه در سبک‌های والدگری نتایج نشان داد که از میان سبک‌های والدگری بین سبک‌های مستبد و سهل‌گیر تفاوت معنی‌داری در دو گروه وجود داشت. به گونه‌ای که والدین دارای نوجوانان اضطرابی در هر دو سبک میانگین بالاتری نسبت به والدین گروه عادی یا بدون اضطراب داشتند. نتایج این آزمون را می‌توان با یافته‌های (۸) همسو دانست. در تبیین یافته‌ها باید گفت که نوع شیوه‌های فرزند پروری والدین انواع پیامدهای مثبت و منفی برای نوجوانان به بار می‌آورد که در سلامت روانی نوجوانان موثر است. از جمله پیامدهای منفی شیوه‌های ناکارآمد فرزند پروری والدین، میزان بروز افکار اضطرابی بیش‌تر و سطح علایم وسواس فکری و عملی بالاست. این پژوهش نشان می‌دهد که از بین سه نوع شیوه فرزند پروری والدین، والدینی که دارای شیوه فرزند پروری سهل‌گیر و

مستبد هستند نوجوانان شان از بالاترین مقدار افکار اضطرابی برخوردارند. در واقع باید اظهار داشت که در نظر گرفتن سیستم خانوادگی به عنوان عامل سهیم در اختلالات اضطرابی کودکان، حاکی از آن است که کودکان مبتلا به اختلال اضطرابی، مادرانی دارند که نسبت به استقلال و خودمختاری کودکان خود بی‌میل بوده و کنترل‌کننده هستند (سیکوئلند، اشتاینبرگ و کندال، ۲۰۱۵). در واقع، در اختلالات اضطرابی بر روابط متقابل مادر - کودک و سبک‌های فرزندپروری تأکید می‌شود. به نظر می‌رسد والدینی که وقت بیش‌تری را صرف سرپرستی و تربیت فرزندان‌شان می‌کنند دارای فرزندانانی هستند که کم‌تر به سمت رفتارهای پرخطر و نامناسب متمایل می‌شوند و با توجه به اینکه والدین سهل‌گیر توجه کم‌تر از حد به فرزندان خود دارند از آنان انتظار کمی دارند و اغلب استقلال و آزادی زیادی به فرزندان می‌دهند، ولی معمولاً اهداف و انتظارات روشنی برای فرزندان ترسیم نمی‌کنند و از سوی دیگر، بدلیل کنترل و نظارت پایینی که بر رفتارها و اعمال فرزندان‌شان دارند، شرایط را برای افزایش مشکلات روحی فرزندان‌شان بطور ناخواسته فراهم می‌کنند. بر همین اساس در صورتی که والدین سلطه طلب باشند، کودکان تمایل به کج خلقی دارند و رفتارشان غالباً بی‌هدف است و اضطراب بیش‌تری را تجربه می‌کنند. کودکان که والدین مستبد دارند، معمولاً عزت نفس شان پایین است و مستعد افسردگی و اختلالات اضطرابی هستند. میرصادقی و همکاران (۱۷) بر این باورند که شکست مادر در ایجاد یک ارتباط گرم، حساس و پاسخ‌دهنده و در عین حال مقتدرانه، می‌تواند در کودک مشکلات درون نمود پایدار ایجاد کند. به طور کلی می‌توان گفت که الگوهای تعامل مادران کودکان مضطرب یا آزارنده و کنترل‌کننده است و یا بسیار سهل‌گیر است. کیفیت روابط در این خانواده‌ها، ناپایدار، سست و بی‌هدف است و ارتباط والد کودک به خوبی شکل نگرفته است (۱۷).

فرضیه دوم پژوهش عنوان می‌کرد که بین راهبردهای تنظیم شناختی هیجان مادران نوجوانان با نشانه‌های اضطرابی و نوجوانان عادی تفاوت وجود دارد. نتایج به دست آمده نشان داد که در هر دو راهبرد تنظیم هیجانی سازش یافته و سازش نیافته در دو گروه عادی و اضطرابی تفاوت وجود دارد. می‌توان گفت، افرادی که گرفتار نوعی از اختلال‌های هیجانی‌اند از منظر سازمان شخصیت؛ یعنی سطوح قدرت ایگو، سطح آسیب روانی و نوع مکانیسم‌های دفاعی مورد استفاده با افراد عادی، تفاوت‌هایی دارند. گودینی (۹) در پژوهش خود نشان داد که آموزش مدیریت هیجان‌ها به مادران، مشکلات رفتاری فرزندان را کاهش می‌دهد. بدین معنا که برنامه آموزش مدیریت هیجان به مادران در کاهش مشکلات رفتاری فرزندان گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل

در نوجوانان اینگونه والدین هم مشاهده می‌شود. حال موتور محرک‌های که می‌تواند این احساسات را تعدیل یا تشدید نماید، میزان حساسیت اضطرابی در دانش‌آموزان می‌باشد. با توجه به این که پژوهش‌های پیشین، وجود اضطراب بالا را در نوجوانان دارای والدین اضطرابی گزارش نموده‌اند، به نظر می‌رسد این گروه از میزان حساسیت اضطرابی بالایی نسبت به کودکان عادی برخوردار بوده و نشانه‌ها و علائم اضطراب‌زا را به درستی تفکیک و تفسیر نمی‌نمایند. در واقع والدین دارای حساسیت اضطرابی بالا نه تنها رویدادهای استرس‌زا بلکه وقایع نسبتاً عادی را نیز فاجعه آمیز تلقی می‌کنند. در حالی که والدین دارای حساسیت اضطرابی پایین این رویدادها را نامطلوب تلقی کرده ولی در مورد آن‌ها دست به فاجعه‌سازی نمی‌زنند. والدین دارای حساسیت اضطرابی بالا، با گوش به زنگی و توجه زیاد به محرک‌های محیط (محیط درونی و بیرونی) واکنش نشان می‌دهند. نظریه پردازان شناختی عقیده دارند که داشتن آستانه پایین برای واکنش ترس در افراد دارای حساسیت اضطرابی بالا، ناسازگارانه می‌باشد زیرا موجب تداوم سطح بالایی از برانگیختگی فیزیولوژیکی و در نهایت اجتناب مفرط از محرک‌ها و موقعیت‌های بیرونی خواهد شد.

این پژوهش با محدودیت‌هایی از جمله اینکه این بررسی در نواحی آموزش و پرورش شهر شیراز انجام شد لذا به واسطه تفاوت‌های فرهنگی-اجتماعی برای تعمیم نتایج باید جانب احتیاط رعایت شود. این پژوهش تنها بر روی جنسیت پسر انجام شد و برای تعمیم به دختران جانب احتیاط باید رعایت گردد. از آنجایی که سلامت روانی اولیه افراد در دوران کودکی و در محیط خانواده رقم می‌خورد، پیشنهاد می‌شود که نتایج این پژوهش می‌تواند، در زمینه تعلیم و تربیت و سلامت روان نسل‌های آینده و بهزیستی جامعه مورد استفاده قرار گیرد. در یک جمع‌بندی، باید به آگاهی و مهارت والدین به ویژه مادران در سبک‌های والدگری و نیز چگونگی ابراز هیجان‌شان توجه داشت. چرا که اگر مشکلاتی در این زمینه در مادران وجود داشته باشد؛ تربیت و رشد کودک را تحت تأثیر بدکارکردی خود قرار می‌دهد و نتایجی نگران‌کننده برای کودکان به بارآورد، که تا بزرگسالی تداوم می‌یابد. شناسایی این متغیرها در مادران کمک شایانی بر کنترل و درمان مشکلات رفتاری کودکان می‌کند. بنابراین، با آموزش مادران می‌توان در کاهش مشکلات رفتاری کودکان آنها و در نتیجه سلامت افراد جامعه گامی بسزا برداشت.

سپاسگزاری

مراتب سپاس خود را از مدیران و مشاوران مدرسی که با ما همکاری کرده‌اند، همچنین، دانش‌آموزان و مادران آنها که با

به طور معناداری مؤثر بوده است. مدیریت هیجان را می‌توان به صورت فرایندهایی که از راه آن افراد می‌توانند بر اینکه چه هیجانی داشته باشند، چه زمان‌هایی آن‌ها را تجربه کنند و چگونه آن‌ها را ابراز کنند و مدیریت داشته باشند تعریف کرد (۱۰). نتایج نشان داد که مادران دارای دانش‌آموزان بدون اضطراب از سبک تنظیم هیجان‌سازی یافته استفاده می‌کنند. از آنجایی که سبک زندگی مادران و تعارض‌های خانوادگی و افسردگی مادر در پیش‌بینی مشکلات رفتاری کودکان مؤثر است و مادرانی که از تجارب بهتری در پرورش مهارت‌های هیجانی برخوردارند افسردگی کمتری را گزارش می‌کنند و بیش‌تر برای رفع تعارض‌های خانوادگی تلاش می‌کنند، در فرزندان آن‌ها مشکلات رفتاری کمتری مشاهده می‌شود. افرادی که مدیریت هیجان درستی را در مورد رخدادهای پیش روی زندگی خود به کار می‌برند یاد می‌گیرند که هیجان‌ها را در خود و دیگران تشخیص دهند، از چگونگی تأثیر آن‌ها بر رفتار آگاه شوند و بتوانند به هیجان‌های گوناگون واکنش مناسب نشان دهند. بنابراین، شاید بتوان گفت مادرانی که این سبک تنظیم هیجان را دارند در مقابل نافرمانی‌های کودک هیجان‌های خود را کنترل می‌کنند و از بروز هیجان‌های منفی جلوگیری می‌نمایند تا بتوانند در برخورد با مشکلات رفتاری فرزندان خود اقدام‌های مناسبی انجام دهند. این‌گونه مادران بدلیل برنامه‌ریزی در مدیریت هیجان‌ها فهم بهتری از مشکلات کودک خود پیدا می‌کنند و بدلیل به کارگیری سبک هیجانی مناسب‌تر توانمندتر شدند تا بر اضطراب و افسردگی خود و فرزندشان مقابله کنند و آن را کنترل کنند.

همچنین، نتایج فرضیه سوم که حساسیت اضطرابی را در دو گروه مورد بررسی قرار می‌داد نشان داد که در تمام ابعاد حساسیت اضطرابی (ترس از نشانه‌های تنفسی، ترس از واکنش‌های اضطرابی قابل مشاهده در جمع، ترس از نشانه‌های قلبی عروقی، ترس از عدم کنترل شناختی) بین دو گروه تفاوتی معنی‌دار وجود دارد و میانگین مادران دارای دانش‌آموزان اضطرابی در مقایسه با مادران بهنجار بیش‌تر است. با توجه به عدم پژوهش با این ترکیب از متغیرها در نمونه‌ی مورد نظر و عدم وجود پژوهش‌های کاملاً همسان، یافته‌های به دست آمده از آزمون فرضیه فوق با بخشی از نتایج پژوهش‌های گل محمدی و همکاران همخوانی دارند. در تبیین نتایج بالا می‌توان گفت افراد مضطرب، مستعد واکنش شناختی منفی بیش‌تری هستند و غالباً حالات اضطرابی به ارزیابی شناختی منفی و واکنش‌های فیزیولوژیکی نامطلوب منجر می‌شوند (۲). همچنین، افراد دارای حساسیت اضطرابی بالا، احساساتی مانند ضرابان سریع قلب، عرق کردن و گیجی را به عنوان نشانه‌ای از حمله قلبی، شرمساری اجتماعی و بی‌ثباتی روانی تفسیر می‌کنند. بنابراین، باید توجه داشت که احساسات پیش‌زمینه اضطراب

مشارکت خود انجام این پژوهش را امکان پذیر ساختند اعلام می‌کنم.

References

- 1- Ariella P. Lenton-Brym, Candice M. Monson, Martin M. Antony. Responses to perceived intimate partner rejection among individuals with social anxiety disorder and healthy controls. *Journal of Anxiety Disorders*, Volume 75, October 2020, 102281.
- 2- Bateni P, Abolghasemi A, Aliakbari Dehkordi M, Hormozi M. The efficacy of emotion-regulation skills training on the anxiety components among female school students. *Journal of school psychology*, 2013, 2(3), 23-37. (Persian).
- 3- Besharat M A. Toronto scale of emotional dyslexia: questionnaire, method of implementation and scoring (Persian version). *Transformational psychology (Iranian psychologists)*, SID. <https://sid.ir/paper/488461/fa>. 2012.
- 4- Bradley SJ. *Affect regulation and the development of psychopathology*. New York: Guilford. 2002.
- 5- Garnefski N, Kraaij V. Relationships between cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: a comparative study of five specific samples. *Personality and Individual Differences*, 2006, 40, 1659-1669.
- 6- Garnefski N, Kraaij V, Spinhoven P. *Manual for the use of the cognitive emotion regulation questionnaire: A questionnaire measuring cognitive coping strategies*. Leiderdorp, the Netherlands: DATEC. 2002.
- 7- Golmohammadi K, Mantashloo S, Tavana Z. The Role of Metacognitive Beliefs and Anxiety Sensitivity in Prediction of Social Anxiety. *Journal of Mazandran medical university*. 2016, 26(136):179-184.
- 8- Gorji R, Keshavarzi Arshad F, Hatami M, Dehghan A, Vahabi R. Relationship between parental parenting practices and high-risk behaviors of hearing impaired students. *Journal of Exceptional Education* 2015; 4(132): 5-12 (Persian).
- 9- Goodini R. Emotion management training program on mothers and its impact on children with behavioral disorders. Tehran, Iran: Iranian Research Institute for information science and Technology. 2014.
- 10- Gross JJ. The emerging field of emotion regulation: an integrative review of general psychology, 1998; 2(3):271-299
- 11- Gunty AL, Buri JR. Parental Practices and the Development of Maladaptive Schemas. Annual Meeting of the Midwestern Psychological Association; May; Chicago, IL, 2008. p. 33.
- 12- Seçer I, Gülbahçe A, Sümeyye U. (2019). An investigation into the effects of anxiety sensitivity in adolescents on childhood depression and anxiety disorder. *Educational Research and Reviews*, Vol. 14(9), pp. 293-299.
- 13- Kerns K, Pincus D, McLaughlin K, Comer J. The maternal Emotion Regulation During child Distress, Child Anxiety Accommodation, and Links between Maternal and child anxiety. *Journal of Anxiety disorder*. 2017, 50: 52-59.
- 14- Keshavarz H, Safarifar R, Hasani M, Hodhodi Z. Association between quality of family relationship and social anxiety. *Journal of Mazandran medical university*. 2018, 166:81-95
- 15- Marvili N, Mirzahoseini H, Monirpoor N. The Prediction Model of Self-Harm Behaviors and Tendency to Suicide in Adolescence based on Attachment Styles and Personality Organization: Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation Strategies. *Applied Psychological Research Quarterly* 2019, 10(3), 101-117
- 16- Mikulincer M, Shaver PR. Adult attachment and affect regulation. In J. Cassidy and P. Shaver (Eds.), *Handbook of Attachment: Theory, Research, and Clinical Applications*, 2008, pp. 503-531. New York: Guilford Press.
- 17- Mirsadeghi S, Sohrabi F, Eskandari H, Borjali A, Nourali F. Comparison of parenting skills and the quality of mothers' hematic relationships Children with separation anxiety disorder and mothers of normal children. *Quarterly of psychology for exceptional individuals*. Aalame tabatabai university. 2017, 29:201-212.
- 18- Nock MK, Prinstein MJ. A functional approach to the assessment of self-

- mutilative behavior. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 2004, 72(5), 885-890.
- 19- O'Bryan EM, McLeish AC. An examination of the indirect effect of intolerance of uncertainty on health anxiety through anxiety sensitivity physical concerns. *J Psychopathol Behav Assess.*;2017, 39:715-22.
- 20- Peh CX, Shahwan S, Fauziana R, Mahesh MV, Sambasivam R, Zhang Y, Subramaniam M. Emotion dysregulation as a mechanism linking child maltreatment exposure and self-harm behaviors in adolescents. *Child Abuse & Neglect*. 2017, 67(1), 383-390.
- 21- Perris A, Arindell J, Eisemann P. Attachment and autonomy as predictors of the development of social skills and delinquency during mid-adolescence. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 2014, 66 96: 1(10).
- 22- Poursina Z, Tahmasian T, Sadeghi M S. Mediating role of emotional security in relationship between family functioning and child's behavioral problems, *Journal of Family Psychology*, 1(2),2015.
- 23- Reiss S, Peterson RA, Gursky DM, McNally RJ. Anxiety sensitivity, anxiety frequency and the prediction of fearfulness. *Behavior Research and Therapy*. 1991, 4, 241-248.
- 24- Richeya JA, Schmidt NB, Hofmann SG, Timpano KR. Temporal and structural dynamics of anxiety sensitivity in predicting fearful responding to a 35% CO2 challenge. *Journal of Anxiety Disorders*, 2010, 24, 423-432.
- 25- Sadock B, Sadock V, Kaplan H. Kaplan and Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences, clinical psychiatry. (N. Pourafkari Trans.). 9th Ed. Tehran: Azadeh, 2003. [in Persian].
- 26- Sternberg JR. A review of the relationship among parenting practices, parenting style, and adolescent school achievement. *Educational Psychology Review*, 2011, 17, 120-146 .
- 27- Taylor S, Cox BJ. An expanded Anxiety Sensitivity Index: evidence for a hierarchic structure in a clinical sample. *J Anxiety Disord*. 1998; 12:463-83.
- 28- Zang RB, Schwarz JC. The relationship between parenting types and older adolescents' personality, academic achievement, adjustment, and substance use, *Child Development*, 2011, 67, 2101-2114.

